

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dissapte 3 de Abril de 1897

Núm. 3.232

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. 1.000
 6 provincies trimestre. 3.000
 Extranjer y Ultramar. 3.500
 Anónims, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, 7 (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
 librerías d'aquesta ciutat y de fora.
 En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 8.
 No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

SE RETRATA

TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
LOS LABORABLES A PE-
TICIO.

NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO-
LORS.

OPERA tots

LOS DIUMENGES.

Passeig de Mata, 12,

REUS

Dias de despagt tots los festius.

Asseadoras para comunas

ab tanca Neumática.

Dit article que es una verdadera novetat, te la ven-
tatja que ab sa aplicació s' evita lo mal olor tan molest
en moltes habitacions.

Ab la mateixa tanca Neumática, tenim Timbo-
rets aplicables en cualsevol sala ó alcoba pera personas
delicadas.

Los articles mencionats se troban de venta en la
Ferreteria de

MARIMÓN Y VERNIS

Arrabal Sta. Ana, 38. -REUS.

SECCIÓ DOCTRINAL

Causas del regionalisme

Son variis los escrits publicats per una part de la
prempsa, ab l' únich fi d' anatematizar las ideas regio-
nalistas.

Molt mes ne van publicats contra 'l sistem centrali-
sador que 'ns agobia.

Y es molt possible que las mateixas publicacions
donguin á llum los primers, hagin insertat molts dels
segons.

Entre tants discursos nos queda per averiguar si
entre aqueixos dos sistemas, n' hi ha algún pitjor pera
quedarnos ab ell.

Las manifestacions regionalistas (prescindint de
causas históricas) son á Espanya una reacció llógica
y necessaria contra 'ls mals governs que la han portat
al punt ahont se troba avuy.

Lo poble s' cansa. Se cansa de sofrir y d' esperar
alivi á sos sufriments. Se cansa de veurer homes petits
al devant d' una nació tant gran. Se cansa de tanta
apatia, de tanta ineptitud, de tanta ignorancia, de tanta
inmoralitat, de tanta incuria, de tanta indiferencia,
de tanta debilitat, de tant miserable íntegra, de tanta
diplomacia inútil, de tant nepotisme; de tant desacert,
de tanta calamitat, de tant substituhits en sistemas de govern.

Las regions s' en recordan de que un dia foren na-
cions, de que tingueren poder, de que tingueren gló-
rias. De que tingueren homes y govern.

Aqueixas patrias chicas van creyent que cada una
d' aquellas, regida per sos particulars Instituciones, fou
mes gran ab sos Jaumes, sos Peres, sos Alfonsos, sos
Felayos, sos Fernan Gonzalez, sos Joan Zuria, sos Ló-
pez de Haro, que todas ellas reunidas ab sos Narváez,
sos Gonzalez Brayo, sos Prim, sos Serrano, sos Cánova
y sos Sagasta.

Pogueren resignarse á ser la nació de Carles I de
Felip II.

No pot contentarse ab la Potencia de don Práxedes
ó de don Anton.

Aquí sobra nació ó falta govern.
 Heus aquí la causa principal, immediata del separa-
tisme en las colonias, del regionalisme en la península.
 Abaix tot es gran.
 A dalt, tot es petit.
 Es un riu caudal que s' desborda perque troba son
cauce molt estret.

E. DE VELASCO.

(Del *Euskalduna* de Bilbao.)

Tractament dels vins malalts

VINS ÁGRES, APUNTATS.

En aquest article estudiarem lo tractament higié-
nich (preventiu) y 'l terapéutich (curatiu) á que deu
sometre los vins lo propietari-viticultor ó 'l comerciant
de vins, pera prevenir que aquets se tornin ágres y
pera corretgirlos si ho son.

Lo que 'ls vins se tornin ágres es degut á que s' de-
senrotlla en ells un micro-organisme (*Mycoderma ace-
ti*). Los cuydados preventius han de ser de dos clas-
ses: uns impideixen que 'l microbi entri en lo líquit;
altres impideixen la entrada del ayre, evitant que 'l
micro-organisme se desenrotlli.

La higiene preventiva del vi consistirà, donchs, en
sa manipulació en dipòsits de recepció (barrils y am-
pollas), y en los aparatos y conductes de transmissió
(bombas y tubos) absolutament nets baix lo punt de
vista bacteriológich.

Se conservarà lo vi en recipients plens y tancats á
fi d' evitar lo contacte amb l' ayre.

Seguint una antiga costum, avuy dia molt comú
encara á Italia, s' impideix l' accés del ayre posant
sobre la superficie del vi una capa d' oli, que impideix
lo contacte ab l' oxígeno atmosféric.

Mediant l' ensotrat s' evita també la acció del oxí-
geno, constituhint aixó una de las midas preventivas
més eficaces.

Quan per una ó altra circumstancia un vi ha co-
mensat á tornarse ágre, es cuestió de curarlo.

Tots los medis preconisats ab aquest fi tenen per
objecte combinar l' ácid acétech format ab una base, á
fi de que s' engendri una sal que no presenti los in-
convenients del ácid acétech *libre* que 'l vi conté.

Una de las substancias empleadas desde fa molt
temps ab aquest fi es la creta, lo marbre ó la cals.
Així se forma acetat de cals que queda disolt en lo vi;
pero m' sembla molt dolent aquest método.

Los únichs procediments pera curar los vins ágres
que considero convenientes, son l' empleo del tartrat
neutre de potassa, proposat per Liebig, y l' empleo de
la potassa cáustica, proposat per Pasteur.

De pas faré notar ab Portes y Ruysen que «aque-
tas dos substancias no obran mes que per la potassa
que s' uneix ab l' ácid acétech, y que al elegir una ó
altre no hi ha més que tenir en compte lo preu».

Empleo del tartrat neutre de potassa.—En las dro-
guerías se ven aquesta sal, que no hi ha que confon-
dre ab le cremor tártaro, ab lo nom de *sal vegetal*.

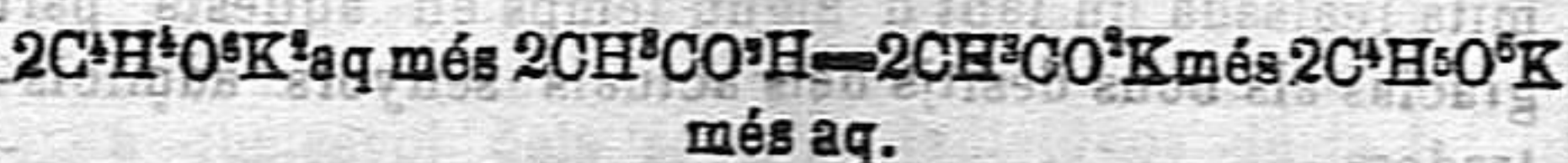
Deu presentarse en forma d' hermosos cristalls de
color blanch pur.

Se disolt á l' aygua en la proporció de 150 grams
de sal per 100 grams d' aygua.

Quan se verteix una disolució de tartrat neutre de
potassa en un vi que contingui ácid acétech lliure, se
forma bitartrat de potassa, casi insoluble, que s' preci-
pita, y acetat de potassa, que s' disolt.

Aquesta última sal no ofereix cap inconvenient
higiénich, puig que á lo més, tractantse d' un vi *molt*
ágre, se forma una notable cantitat de la mateixa, y
ab tot no imprimeix al líquit més que un lleuger sabor
amarch.

La reacció que s' verifica es la següent:

O sia, que 469 parts en pes de tartrat neutre de
potassa, reaccionant ab 120 d' ácid acétech, forman
196 de acetat de potassa, 376 de bitartrat de potassa,
y 17 d' aygua.

La reacció se verifica segons las lleys de Berthollet,
perque 'l bitartrat es casi insoluble comparat ab lo
tartrat neutre.

En efecte, avans he indicat que aquest últim se
disolvía en l' aygua en la proporció de 150 per 100 de
la última, mentres que 'l bitartrat sols se disolt en la
proporció de 0,48 per 100 d' aygua, es dir, no arriba á
disoldres un mitj per cent.

Es convenient en la práctica no obrar á cegas, y lo
millor es encarregar á un químic que determini lo
grau d' acides del vi que sia degut al ácid acétech, que
es l' únich que s' vol fer desaparixer.

Pot servir de base que, pera eliminar la acides de
1.2239 grams d' ácid acétech, que equival á 1 gram d'
ácid sulfúrich, se necessita 4,786 grams de tartrat neu-
tre de potassa.

Pera operar se posa en una ribella neta, de la ca-
buda necessaria, la cantitat convenient de tartrat neu-
tre, y s' hi aboca sobre éll dos litres de vi per kilo de
sal empleada.

Cada quart d' hora se remena bé, fins que 'l tar-
trat s' ha disolt del tot.

Després s' hi aboca la disolució obtinguda en lo vi,
y s' remena pera obtenir una barreja uniforme.

Se procura que la ribella estigui ben plena, y s'
deixa en repós durant vuit dias, de preferencia en un
local fresch.

Després d' haver trassegat lo líquit clar, se procura
consumirlo quant avans.

*Los vins somesos a aquest procediment no deuen ba-
rrejar-se ab vins verts ó frescos.*

Aquest método elimina l' ácid acétech, pero no ma-
ta los germens de la malaltia, que continuan sa acció,
à menos que 'l vi sia cuydadosament pasteurizat.

Empleo de la potassa cáustica.—Aquest medi es
més rápit y més rápidament efícas que l' anterior.

Exigeix únichament que las disolucions potássicas
estiguin valoradas y hagin sigut preparadas ab cui-
dado.

Lo millor es procedir per tanteig: s' afegeix una
cantitat insuficient de disolució potássica y valorada,
per exemple, de modo que neutralisi 1,2 grams d' ácid
acétech per litre; després se van afegint noves por-
cions, remanant cada vegada fins que per lo gust se
coneixi que s' ha neutralizat ja l' ácid acétech.

NOTA.—Las maras recullidas en los vins somesos
als dos métodos anteriors de curació están casi exclusi-
vament constituhidas per cremor tártaro, y sa venta
paga la major part dels gastos ocasionats per lo tracta-
ment.

TONY GARCIN.

(De *Le Moniteur Vinicole*.)

Vida artística

MERCÉ DE RIGALT

Vingué fa poch temps de Fransa á disputar el sol de
Llevant la corona de sos esplendors, y á la lluna confi-
dent sa melancólica claretat.

Arribá y guanyá, y 'ls amichs del art musical la
aclamaren unánimement.

Es Mercé Rigalt—y m' excusan *Gedeón* y altres
«olássichs»—un poch de nen sense filar, que las fadas
derriteixen en gotas cristallinas, qual pluja d' estrelles
luminosas que iluminan solas lo firmament é inundan
després la escena lírica d' armonías celestes y l' ànima
dels oyents de placida delectació.

Es una estrella rutilant de blanchs reflexos; un astre
de primera magnitud; una dona (sembla una nena) que
te en las mans encants més seductors que 'ls de son
bell rostre, somniador y bellíssim, y en lo modo de
tocar lo piano un poderós esperit d' atracció que ha
captivat á tots *semina discrepante*.

Així tractantse de nostre teatro del Primpcep Alfons, que després del Real, y en épocas de concerts, te fama de ser lo més exigent, y que, sense serho, potser, es, de cert, palench alborotat abont naufragaren grans reputacions, es senzillament lo triomf en tota línea, la victoria absoluta, sense reserves, la consagració oficial, solemne y definitiva.

De Liszt, se compta que estant un dia en casa de Rossini, se sumí en la contemplació de les espatllas de la senyora de X, que s' havia presentat en trajo de ball. Ella, que notá lo intens de la mirada del gran pianista, li digué:

—¡Cavaller Liszt!...

—Senyora—contestà l' artista se se desconcertar-se:—estava mirant si teniau alas.

Sentint á Mercé Rigalt donan ganas de sortir al tablado, colocarse á sa espatlla, mirar fisco aquellas mans que semblan mogudas per una corrent eléctrica, y si ella, estranyant lo procediment preguntés:

—¿Què fa vosté?

Contestarli ràpidament, pera no perdre una nota:

—Estava mirant, si... tocava vosté sola...

Es la senyoreta Rigalt una dona extraordinaria.

Se major adoració, lo cult de sa vida... sos pares; los verdaders sostenidors del seu pentàgrama íntim, com que ells son los que sostenen la riälla en sos llavis; la alegría en son cor, la fé en sas empresas, lo desitj dels éxits, l' encant de la seva existencia en una paraula.

Baix un continent potser fret—encarque millor diríam cast y pudorós—sa mirada té tota la seductora vivicitat y forsa de sa joventut; son front es espacios, com signe de que devall d' ell s' amagan moltes y grans ideas que es impossible sostenir en reduhit espay; son cabell espléidit pentinat en ondas als costats, donan al conjunt del seu cap gran semblansa ab los bones cap d' estudi.

Es catalana. Pero es digna de ser...sevillana.

Totas las empresas se la disputan; tots los públichs la aplaudeixen, á tot arreu troba glorias y triomfs. Avuy se parla d' ella á Madrid ab preferencia á tot, y ja la esperan á París,—ahont marxará dimars—ab impaciencia. Mercé Rigalt te sa «oasis» pera descansar, una preciosa caseta de camp á Tarragona, com Planté la te á Mont-de-Mars'n. Y á Tarragona va sempre ab creixent ansietat, á passar los dos mesos de la canícula, deixant sa espléndida morada parisensa—10 dols calor de la familia, la vida sensorial del concertista.

Tot lo que humanament pot expressar l' art dels sonidos, tot lo que s' «ha solmniat» que podria dir un instrument es lo que la senyoreta Rigalt fa dir al piano.

Accents vigorosos y enérgichs, plácids y tranquils, alegres y juguetayres, eligiachs y tristos... execució prodigiosa, mecanisme assombrós, forsa colossal—quan es precis—sense esforços aparent, sentiment exquisit y gust irreprotxable, son las condicions que distingeixen á la eminent virtuos, al intepretar qualsevol de las dificultosas obras que constitueixen son gran repertori.

Aborda ab igual facilitat y maestría la música delicada, clássica, finíssima de Chopin, que la romántica y tumultuosa de Liszt, ó la revolucionaria de Wagner, y tan senzillíssima de tocar resulta pera ella una obra de Gortschalk, com un melancólich «andante» de Mendelsohn.

Mercé Rigalt, fa alarde de totas sas privilegiadas dots, lo mateix al executar son primer número del Programa, que quan ha fet sentir cinch ó sis més dels en ell anunciats. Sa «memòria musical» no disminuix ab sas repeticions. Los mateixos passés d' octavas ràpits com lo vent, los mateixos salts sorprendents en varis intervals, los velocíssims y brillants arpegis, las intrincadas successions cromáticas, las imitacions de estil fugit... y compta que en aquesta lluyta de refinat mecanisme «competeixen» ab frecuencia ab dós mans, de modo que la esquerra rara vegada li va en saga á la dreta. ¡Sembla increible que aquellas munyquetas delicadas, no s' trenquin y que aquells dits aristocráticos no arribin á perdre sa increible elasticitat!

Lo concert toca á son terme.

Mercé Rigalt s' assentá encara més al piano. Lo moment es solemne.

Silenciós lo públich; atents los professors de la orquesta; banyat lo saló ab aqueix pàlit color daurat que forman las lámparas eléctricas, y la llum encara viva, pero que s' enfosqueix lentament, de la tarde que entra en son crepúscol. La artista dona rienda solta á son talent; desplega tota la energia ó tota la tendresa de son

geni. Acaba. Allavors reazona en lo teatre delirant ovarió. Moltes n' haurá escoltat la senyoreta Rigalt; pero de fisco cap tan ardent, tan espontánea, tan... espanyola com la de Madrid. Totas las mans se juntan pera aplaudir; molts mocadors aixecats ab moviments febrils, semblan unir-se en un desitj unánim y dir á la artista: ¡Torna prompta!

ENRICH SEPÚLVEDA.

(La Correspondencia de España.)

CRONICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 2 de Abril de 1896

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER particular
9 m. 3 t.	760 762	65 60	0.0	7.9	Ras	

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m. 3 t.	Sol. 57 Sombra 49	43	14 18	0. 0.	Can	Nin 0.5 id. 0.5

Sessió del Ajuntament

Baix la presidencia del primer Tinent d' Alcalde D. Cassimir de Dalmau y Capestany y ab assistencia dels regidors senyors Benavent, Vidiella, Borrás, Masó, Vergés, Romero, Sardá, Mas, Jordana, Pallejá y Vallvé, tingué lloch abir la de segona convocatoria que comensá á un quart de deu de la nit.

Se llegí y aprobá l' acta de la anterior.

Se doná compte de que fet l' extracte de las disposicions contingudas en los B. O. corresponents á la última setmana, no n' resultava cap d' interés pera la Excm. Corporació Municipal.

Se doná compte d' una instancia presentada per los empleats del Municipi recordant al Ajuntament los sous que aquest li deu y la situació en que com es de suposar han de trobar-se.

Quedá sobre la taula fins la primera sessió que presideixi l' Sr. Folguera, com á Alcalde en propietat.

Quedaren aprobats los dictamens de la secció de Foment donats á las sollicituts de D. Joan Freixa Borrás, D. Pau Seo Ramies, D. Anton Monseny Sivera en nom de Joseph Monner Grau, D. Joseph Bofarull Fàbregas, y D. Anton Mallorquí Matheu, dictaminant de conformitat á lo sollicitat, baix las condicions que se nyalan las Ordenansas Municipals.

Se doná compte d' un dictamen de la secció de Consums fent algunas aclaracions á la proposició presentada per lo Sr. Vidiella en la sessió anterior, dihent que s' podia posar lo recarrech del 100 p^s sobre l' impost de consums, com s' havia fet cada any.

Se doná compte del dictamen de la secció de Govern proposant lo anunciar lo plech de condicions trayent á pública subasta l' alumbrat públich ja sigá per lo sistema eléctrich, ja per lo mixte eléctrich y gas.

Quedá demunt la taula per vuyt dias, y s' acabá l' despaig ordinari.

Lo Sr. Benavent feu present al Consistori que la secció de Foment, en la sessió que celebrá tractá de la proposició del Sr. Vidiella relativa á que s' fessin gestions pera que una de las fabricas de tabacos s' instalés en aquesta ciutat y ategí que ell creya que qui havia d' encarregar-se d' aquestas gestions era l' Alcalde president.

Després d' un incident quedá aprobada la proposició del Sr. Benavent ab la esmena del Sr. Pallejá de que al Sr. Marin, com á Diputat á Cortis y als senyors Serra, Abelló, Vidiella y Perpinyá, en sa qualitat de Diputats provincials se ls invités á las sessions de la secció de Foment que celebrés á aquell objecte.

S' acordá que la secció corresponent presentés un dictamen en lo que s' aclarís si l' Dipositari Municipal tenia prestada fiança.

Y s' aixecá la sessió.

Algunas personas piadosas, secundadas per lo zelós senyor Rector de la Puríssima Sanch, Mossen Joan Battalla Sagarra, han acordat celebrar un septenari á la Mare de Deu dels Dolors que s' venera en l' oratori de la propera hermita del Roser; tant pera rendir cult als misteris de María en aquesta época del any que s' dedica á la oració penitencia y reculliment, com pera fomentar la devoció y concurrencia á dita bonica hermita realçada un tant d' algun temps en aquesta part gracias als bons desitjs dels actuals senyors administradors.

Sabém que algunas familias concorrerán al referit

septenari que s' comensa avuy com tots los dias á un quart de cinch de la tarde, sent l' últim dia divendres vinent dedicat als Dolors de la Santíssima Verge.

Desitjém molt y molt que ls iniciadors de dita funció, trobant eco en los devots, se vegin atesos per molta concurrencia, ab lo que quedarà honrada dita hermita que n' es acreedora baix tots conceptes puig la seva historia va íntimament enllassada ab la de la nostra població.

Demà de dos cuarts de cinch á dos cuarts de set de la tarde, la Banda Municipal situada en lo Passeig de Mata, hi donará un concert executant varias pessas de son vast repertori.

Segons nota que se ns ha facilitat per la Administració de Consums, lo recaudat abir per varias especies puja á 611.72 pessetas.

Nostre apreciat colega La Autonomia ha tingut la felis idea d' aplegar en un folletó tots los travalls portats á cap per la comissió organitzadora de la «Assemblea Popular Republicana de Reus», al objecte de posar mes en evident la importancia que tingué dita «Assemblea».

Agrahim al colega la atenció d' havernos enviat un exemplar.

Lo temps ventós que aquets dias venim disfrutant abir segurament arribá en son grau máxim, donchs lo tranzit per nostres carrers se feya ab dificulta per los espessos nuvols de pols que aquell aixecava.

Llegim en lo Diario del Comercio de Tarragona:

«A dos cuarts de deu d' abir matí fou desembarcat del vapor «Alvarado», arribat á nostre port poch temps, aus, una regular cantitat de fusells Maüsser.

Inmediatament foren trasladats desde lo moll á la estació de Reus, custodiats per un cabo y quatre soldats d' infanteria.

Dit armament va destinat, segons se ns digué, á las guarnicions de Lleyda, Zaragoza y Jaca.»

A Málaga s' ha descubert un contrabando de guerra destinat als moros y consistent en 10 caixas ab 10 mil pistons, molts revólvers, cápsulas, 72 monedas de a dos pessetas falsas y 476 monedas morunas.

S' han fet varias presons de personas complicadas en aquest contrabando.

El Noticiero de Barcelona, diu en un telégrama de Madrid, que s' estudia una combinació de Gobernadors civils, y que potser passi á la provincia de Valencia, lo d' aquesta provincia senyor Galvez Gonzalez, reemplasant lo d' Almería, senyor Muñoz.

Los olivers de nostra comarca presentan bon aspecte, essent induptable que la escassa humitat que regna ha d' influir beneficiosament pera que no s' desenrollin d' una manera alarmant los insectes que tants perjudicis causeren en las passadas collitas.

Los cepts comensen á brotar y recomenem als viticultors no olvidin la eficacia dels sulfats com á tractament preventiu, essent d' absoluta necessitat l' efectuar lo primer tan prompte com las redoltes tingan 10 ó 12 centímetres de desenrollito.

Le Temps de París ha rebut un telégrama de Perpignan dihent que continua la agitació carlista en la provincia de Girona y en la zona de Ceret (Fransa).

Atgeix lo telégrama que aquets últims dias s' han introduhit per San Lorenzo de Cerdain tres caixas de revólvers y dos de municions y que continuament se ven en la frontera inusitat moviment de cabecillas de la passada guerra.

Durant lo passat mes de Mars la recaudació d' Aduanas ha aumentat en un 1.630.000 pessetas sobre l' d' igual mes del any anterior.

La recaudació per altres conceptes, ha aumentat també tres milions en lo citat mes.

Comunican de Cádiz que mes de quatre cents obrers recorren los carrers demanant treball.

La actitud amensadora d' aquets obrers fa temer que ocorri un grave conflicte.

També s' nota agitació obrera á Zahara y Vegar de la Frontera.

Los Ajuntaments reclaman ab urgencia del Govern l' envió de recursos.

SECCIO LITERARIA

Juntemnos...!!

La caldejada atmosfèra, la cinica gatzara, lo drinzar de las copas, el líquit espumós que 'ls cervells ne gap-gira y ab infernal cridoria dansejan homs y donas al fons d' un bogedó.

La seductoras formas d' una hermosa envilida que demunt d' un tab'ado repica de talóns y ab veus que l'acompanyan entonan grollé himne los pinxos y manolas al pás d' un guitarró.

Las corridas de toros, ahont van á esposarhi los héroes de la festa son garbo y trajos d' or, y 'l poble, incul, que paga, 'ls aclama entusiasta y á pes de brás, á voltas, portals fins á sos llochs...

¿Aixó és job, vergonyat lo que al catalá poble pretent introduhirhi la castellana host, robant de son llenguatge los mots cadenciosos á cambi de grolleras é inspidas cançons?

Despertéu, barrelinas, y alséu l' activa testal miréu de renaixensa lo més espléndit sol daurar valls y montanyas, poblets, ciutats y vilas, ensemps anyoradissos de nostres temps millors...

Juntemnos tots á l' hora en fraternal sardana, baix los trespels ombrívols de nostres llars y escóns, per sempre desterrarne d'eix mon lo flamenquisme que tant nos desfigura, iniquila y corromp.

J. Borrut y Soler.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

del dia 1 de Abril de 1897

Naixements

Joseph Monné Vazquez, de Joseph y Francisca.— Encarnació Mercadé Vilá, de Román y Encarnació.— María de la Cinta Besora Garcia, d' Anton y Manela. Pere Cuchi Labriana, de Francisca y Assunció.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Antonia Gené Solé, 42 anys, S. Benet 22.— Francisco Gual Guinjoan, 23 anys, S. Vicens 3.

Matadero Públich

Bestiars sacrificats pera 'l consum en lo dia d' ahir

Classe	Nº	Kilos. Grams	Satisfet Pts. Gts.
Bous	1	160'	32'
Badellas	2	263'600	52'72
Bens	57	846'	169'20
Cabrits	2	10'	2'
Tocinos			

255'92

Desputillas de bestiar de llana y pel

22'

Total adeudo 277'92

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Pancrás.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesc

Avuy á dos cuarts de set de la tarde se comensará lo Septedari de la Mare de Deu dels Dolors predicant lo Rvnt. Rector d' aquesta Iglesia y acabantse ab lo «Stabat Moler».

Dinmenge se comensará á dos cuarts de cinch de la tarde estant lo sermó á cárrech de Mossen Francisco Casas, beneficiat de la Catedral de Tarragona.

Ermita de la Mare de Deu del Roser

Avuy dissapte á un quart de 5 de la tarde, se comensará un septenari dedicat á la Verge dels Dolors. Sant de demá.—Sant Isidor.

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 1

De Denia y Benicarló en 6 dias, pol. gol. «Cristina» de 85 ts., ab carregament de pansas á la ordre, consignat á D. Joseph M. Ricomá.

De Liverpool y Barcelona en 20 dies, v. «Sofia», de 764 ts., ab 12 barrils sulfat de coure á A. Rosell, 6 id. cadena de ferro á J. Benet, 14 id. magnesia á E. Fábregas, 150 id. sulfat de coure á M. Fénech, 2 caixas ferreteria á E. Borrás, 32 bultos arengadas á S. Alemany y Gil, 31 id. id. á Fills de B. Lopez, 39 id. id. á Massó y Ferrando, 9 id. id. á la ordre, 42 id. id. á T. Ramon y C., y 68 id. id. á Ferrer Saugar y C.

De Marsella y Barcelona en 4 dias, v. «Cabo San Vicente», de 1107 ts., ab 3 caixas porcelana á E. Fábregas, 16 botas buydas á P. Chauvet y 60 sachos si-

grons, 30 id. guixas y 5 id. segó á la ordre, consignat á D. M. Peres.

De Hamburgo y Barcelona en 36 dias v. «Alvarado» de 789 ts., ab 3 caixas fusells Matüser y 600 caixas de cartutxos pera Saragossa, 29 id. id. y 148 idem id. pera Jaca, 187 id. cartutxos pera Lleyda y altres efectes, consignat als Srs. Mac-Andrews y C.

De Torrevieja en 4 dias, llaut «Josefina», de 42 tonaladas, ab 39.000 kilos de sal á la ordre, consignat als Srs. Argenté y Rodriguez.

Despatxadas

Pera Port-Vendres, pol. gol. «La Paix» havent embarcat 170 bocoyos de vi, de Violet freres.

Pera Liverpool y esc. v. «Sofia», havent embarcat 10¼ de vi de Soler y Fénech.

Pera Gínova y esc. v. «Játiva», havent embarcat de Luthi Zing et Marcet 40 bocoyos de vi, de Clariana y Boqué 18 id. id., de J. Via y C. 34 id. id., de Martel y C. 17 id. id., de la ordre 16 id. id., de Lluís Figueras 24 id. id., de J. Muller 17 id. id., de varis 362 sachos avellana y de Grau Sabater y C. 100 id. d' ametlla.

Pera Bilbao y escalas v. Cabo San Vicente», havent embarcat de Lomés Ramón 23 cascos arengadas, de Mangrané y fills de Guix, 768 sachos de farina, de Pau Martí 5¼ y 1¼ de vi y 32 caixas sabó, de fills de E. Gebell, 20 sachos avellana, d' Anton Plana 52 id. id. de J. Espinós y fill 3 caixas fochs de saló, dels Fills de B. Lopez, 2 bocoyos de vi, de J. de Muller 2 id. y 4¼ id. de Soler y Fénech 4 bocoyos id. de Lluís Quer 4 id. id. de Successors de J. Boule 3 id. id. de Joan Anguera 111 balas de paper estrassa, de Joseph Martí 20 id. id. de Joseph Vilalta 20 sachos avellana, de Grau Sabater y C. 20 id. id. de Esteve Salvadó 4 caixas de llibres, de Joseph Ban 17 bocoyos oli y de Rafel Caneillas Tomás 19 botas, 12¼ y 8¼ ayguardent.

Pera Sant Feliu pol. gol. «Cristina», ab lastre.

BARCOS A LA CARGA

Dissapte 3.

Pera Copenhague y demás ports del Baltich vapor «Dagmar». Sos consignataris senyors Viuda y nebot de P. Ferrer y Mary.

Pera Liverpool vapor «Tordera». Son consignatari don M. Fénech.

Pera Cete vapor «Correo de Cartagena». Sos consignataris senyors Viuda y nebot de P. Ferrer y Mary.

Pera Valencia v. «Cervantes». Son agent don Joseph M. Ricomá.

BOLSI DE REUS

Cotisations realissadas en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior.	13'62	Fransas.	16'86
Exterior.	76'52	Cubas vellas.	94'08
Colonial.		Cubas novas.	78'37
Noms.	33'30	Aduanas.	95'42
Obligacions Alemanas.	79'87	Oblig. 3 010 Fransas.	
		PARIS	
Exterior.	6'25	Norts.	36'
		GIROS	
Paris.	3'	Londres.	32'45

Nota de las operaciones de Bolsa que 'ns ha facilitat l'agent D. Joaquim Sociats representant en aquesta plassa de la casa de Barcelona J. Marsans Roí.

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	63'62	Fransas	
Exterior	76'52	Orenses	
Amortisable	75'85	Cubas 1886	94'12
Aduanas	94'12	Cubas 1890	78'35
Norts	22'25	Obs. 6 010 Fransa	93'
Exterior Paris	59'25	Obs. 3 010	51'35
Paris	29'	Londres	32'45

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Vallés Vallduvi.

Londres	90 dlv.	00'00 diner	8 dlv.	00'00
Paris	8 dlv.	00'00	Marsella	00'00
		VALORS LOCALS	DINER PAPER.	OPER.

	ACCIONS	010	010	010
	Gas Reusense.		850	o
	Industrial Harinera.		600	o
	Banch de Reus.		500	o
	Manufacturera de Algodon.	75	100	o
	C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.		445	

ANUNCIS PARTICULARS

Real Congregació de la Purissima Sanch DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST

La Junta de Govern d' aquesta «Real Congregació» posa en coneixement dels congregants de la mateixa y del públich en general, que en virtut del acort d' aquest Cabildo Municipal denegant lo donatiu de vuytanta pessetas que de temps immemorial venia concedint pera la funció de la Agonia, tenia dret segons l' art. 133 de son Reglament á suprimir dita funció, pero per no privar á aquest vehinat d' acte tan solemne y devant los oferiments d' alguna personalitat pera cooperar als gastos que ella reporti, s' ha acordat celebrarle, obrint una suscripció voluntaria, quals donatius podran ser entregats á qualsevol dels suscrits individuos de la

Junta de Govern ó bé en lo local d' aquesta «Real Congregació».

Reus 28 Mars 1897.—Lo Clavari, Francisco Figueras.—Lo Sub Clavari, Joan Baiget.—Lo Prefecte, Reverent Enrich Prats.—Ministres: primer, Ernest Codina; segon, Pere Estrada; tercer, Santiago Llorens, y quart, Antou Cantenys.—Comptador, Sebastiá Montserrat.—Collectors: primer, Hipólit Mallorquí, y segon Anton Vidal.—Lo Secretari, Conrat Casas.—Lo Sub-Secretari, Francisco Martí.

TELEGRAMAS

Madrid 1.

Un telegrama de Manila comunica la important noticia d' haver sigut pres Noveleta, quedant oberta la entrada per l' istme á la provincia de Cavite.

—Lo ministre de Marina ha rebut un telegrama del contraalmirant Montojo, dihent lo següent:

«Son nostres Noveleta, Licton y Rosario. Ha sigut cremat lo poble de San Francisco de Malabón».

—S' ha celebrat avuy l' acostumat Consell de Ministres, baix la presidencia de la reina regent.

Lo senyor Cánovas ha f t lo resúmen de situació política interior y exterior, exposant previsions optimistas respecte de las guerras de Filipinas y de Cuba.

Sobre 'l plantejament de las reformas en la gran Antilla, digné 'l senyor Cánovas que comensará desseguida que estigui sofocada la rebelió en las provincias occidentals y centrals de la isla.

Lo senyor Cánovas ha negat terminantment que hi hagi res de crisis.

Lo ministre de Gracia y Justicia nega 'l rumor que ha circulat sobre d' un suposat disgust ab lo Nunci per la provisió del bisbat d' Avila.

—Per un canoner nort-america ha sigut detingut prop de la Florida lo barco «Monerg» que, segons sembla, conuhia una expedició filibustera á Cuba.

Lo barco ha sigut conduhit á Cayo Hueso.

—Desde 'l 30 d' agost de 1896 fins lo 20 de Febrer del corrent any han ocorregut las següents baixas en l' exercit de Filipinas:

5 jefes, 21 oficials y 234 soldats morts.

13 jefes, 39 oficials, 3.868 soldats ferits.

—Durant lo mateix periodo l' enemich ha tingut 8.210 morts.

Asseguran á la Habana que 'l cabecilla Perico Delgado se proposa presentarse á indult, no haventho verificat ja per temor á que se 'l jutji per los delictes que ha comés.

—S' han rebut varias noticias de Cuba per via de Cayo Hueso, essent las més interessants las següents:

En un regoneixement practicat per nostras tropas á Caimito y Panta Brava, aquestas se vegeren sorpresas per los rebeldes als quals rebutjaren, pero tingüerem morts al comandant Ruiz y á 17 soldats y ferit á un tinent y 29 soldats:

En altra acció ocorreguda á Aguacate tingueren nostras tropas un capitá y 17 soldats ferits.

Han fugit envers las lomas los restos de las partidas insurrectas que operavan á la provincia de Pinar del Rio.

S' assegura que han lograt desembarcar en varias punts de la isla de Cuba varias expedicions filibusteras entre ellas una molt important que desembarcá á las costas de Leguino.

—Lo Sr. Cánovas ha omitit pronunciar son acostumat discurs en lo Consell, limitantse á conversar ab la reina regent, á la que ha dit que vista la bona marxa de la guerra, s' inclina á reunir las Cortes vers lo 10 del próxim Maig.

Ha parlat també de la necessitat d' allegar recursos pera las campanyas que tenim.

Paris 1.

Lo ministre de Marina ha ordenat al quefe del apostader de Tolon que disposi la sortida d' un batalló d' infanteria de marina ab destí á las costas de Creta pera reforzar las tropas francesas.

—Roma.—La cuestió de la indemnitat que ha de pagar Italia al negus per la manutenció dels presoners, ha quedat definitivament sanjada, fixantse en la cantitat de nou milions.

S' assegura que M. Chefneux que estigué d' incognit á Roma, segons se diu, ha cobrat aquesta cantitat en lletres sobre Adén, per compte de Menelik.

—Londres.—Los recents incidents que han ocorregut á Creta han provocat entre las potencias un cambi de comunicacions á consecuencia de las quals lo bloqueig parcial del litoral grech que estava ja acordat, en principi, ha sigut fixat pera una fetxa próxima.

—Nova-York.—Un violent huracá ha causat grans destrossos á Chandler y Oklahama, ocasionant molts desgracias personals.

Se comptan 12 morts y 150 ferits.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilafranca).
 12'11 t. mercancias, segunda y tercera.
 1'57 t. correo (per Vilafranca).

De Barcelona a Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
 9'46 m. (per Vilafranca).
 15'38 t. per id.
 7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus a Mora

9'33 m. — 1'04 t. — 3'40 t. — 7'19 y 9'57 nit.

De Mora a Reus

4'24 m. — 8'00 m. — 12'05 t. — 6'04 t. — 7'38 n.

De Reus a Tarragona

8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.

De Tarragona a Reus

7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 n.

De Reus a Lleida

8'10 m. — 5'23 t.

De Lleida a Reus

5'50 m. — 3'50 t.

De Reus a Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí a Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona a Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia a Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACION DE CORREOS-REUS

Horas de arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.
 De Barcelona (per Tarragona) 8'30 m.
 De id. directe 10'30 t.
 De id. id. 1'30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendit de Lleida) 7'30 n.
 De Madrid y Zaragoza 12'30 t.
 De Lleida y Huesca 7'30 n.
 NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administraci6 lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.
 Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropes de reforç a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona a las 5'00 m.
 Pera id. a las 2'00 t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens a 5 m.
 Pera id. id. id. (per idem) a las 2'00 t.
 Pera Tarragona, directe a las 7'00 n.
 Pera Lleida, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y saslíneas a las 8'00 m.
 Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura a las 1'00 t.
 Los pobles servits per peatons a las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucia y Extremadura, que 's deposita en los bussons després de la sortida del correo de Madrid, se li dona a sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril econ6mic de Reus a Salou

Servey de trens que regirá desde l dia 1 de Octubre de 1896.
 Sortidas de Reus: 4'10, 9'06 mati; 2'32 y 5'43 tarde.
 Sortidas de Salou: 4'56, 10'46 mati; 5'10 tarde y 7 nit.
 Las horas se regizen per lo meridí de Madrid.

TOS CATARROS TOS CONSTIPATS TOS SAMA TOS

Si de sanch herpética, sia húmida ó seca, provingui de pecazón ó de irritació de gola, etc., prenentlos agradables é infalibles **Con-**
 nectivos pectorals de **Miret** calman a las primeras presas, y avans d' acabar la capsula se te la radical curació per antigua y rebelde que sia,
 facilitant en tots cassos la expectoració admirablement. Preu de la capsula de 24 presas **cuatro rals**. Dip6sit en Reus, farmacia **SERRA**,
 Arrabal Sta. Ana, 89 y Nova, Arrabal baix Jesús, 1. Las demandas al engr6s deuen dirigirse al autor **MIRET**, farmac6utic, **HOSPITA-**
LET (Barcelona). Madrid: **SR. SANJAUME**.—Horno de la Mata, 15, Dip6sit de productos químichs.

LO SOMATENT

Diari regionalista d'avisos y noticias

Preus de suscripci6 **Punts de suscripci6**

En Reus, un mes. **En la Administraci6 d'aquest diari y en las principals llibre-**
En províncias trimestre **rerías d'aquesta ciutat y de fora.**
Extranjer y Ultramar **En Barcelona, Litografía Mallofré, plassa Sant Jaume, 3.**
Anuncis, a preus convencionales. **No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.**

La Administraci6 de Correos de Reus ha acordat...
 Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona...
 Los de Cuba surten d' aquesta Administraci6 lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Real Congregaci6 de la Parroquia de San...
 DE NOSTRO SEÑOR JESUCRISTO
 La Junta de Gobierno d' aquesta Parroquia Congregaci6...
 ha acordado celebrar un congreso de la Parroquia...

Moviment del port de Tarragona
 De Reus y Barcelona en 6 dies, per cor. «Christina»...
 De Tarragona y Barcelona en 30 dies, per cor. «Christina»...
 De Tarragona y Barcelona en 30 dies, per cor. «Christina»...

8 SUPLEMENT DE «LO SOMATENT»

re ha d'enfonsar també aquella premsa mercantil que sostenen, sens ideals, sens esperanzas, vulgar i dopulaxera, aduixada de las baixas passions d'un poble horriblement degenerat que no dona lloch ja a epopeyas ni dramas tan solament, sino a sensuats del *gènere chico*, que formen actualment tot lo resort de la literatura y de la música castellanys. Avans, donchs, que aquesta cort-ent regeneratora, que creix de dia en dia, se ja no porti, es cas d'aturarla y desvirtuar, si s'pot. Per això s'han esbravat contra l'atalisme, per això han cridat, com al Odéon, *matéris!*

Pero hem dit que hi buscavam en los *desahogos* dels periodichs madrilenys una cosa que, efectivament, hi hem trobada. Ja més de quatre regades han tractat desde allí de fer cridas als regionalistes, cridas sobre las quals hem fet nosaltres sempre la ven de alarim, perquè esím molt convensius de lo poch que saben y lo molt que ignoran a Madrid en aquestes matèries, com concixen també l'profit que hi busquen. Ja recordats, lector, que la algun temps que us volian fer passar a n' en Silveira per regionalista y ja parlavan alguns d'aquí de si tal millor seria conveir la conjuntura per consegüir com més afavorida seria alguna cosa. Oportunament fem veure nosaltres que podia espertarse d' en Silveira y del seu regionalisme. Més endavant ja s' vege que teniam rabe, podent convèncers totom de que en Silveira sabia tan de regionalisme com lo gar de fer culletes. A més de que en Silveira ha resultat un ens inofensiu que no ha lograt aprèter quatre de conserxadors a pesar d' estar tan tips y cansats de la superbia capovina. Ara era l' hora, hem llegit *El Tiempo*, orga dels silveirats. No hi ha cap diferència entre aquest diari y la altres tan tips y cansats de la superbia capovina. Ara era l' hora, hem llegit *El Tiempo*, orga dels silveirats. No hi ha cap diferència entre aquest diari y la altres tan tips y cansats de la superbia capovina.

La. Això ve a dir *El Tiempo*. Ja sabem, donchs, que pot esperar-se del regionalisme silveirata.

La pochs dies aparegué l' manifest cartí, en lo qual se tractava ja directament d' regionalisme. Ab lo respecte degut a un partit que al menos està com a forma ab nosaltres en fer base de tota acció la unitat religiosa, donarem a conveir lo parlar en que s' feya alusió al dit regionalisme, deixant que per de moment propici per dirhi quina n' haviam format nosaltres. Ara, naturalment, nos ha intriga saber com ho entenien en la *práctica* això del regionalisme. Els directores del partit, per lo que nos pogues servir per després lo saberho. La ocasió era que ni feia aposta. Y hem mirat *El Correo Español*, periodich oficial del carlisme, y hem trobat que, al parlar del manifest escampat de la Unió Catalana, que es sense disputa l' document més ben pensat y més ben parlat que ha sortit del catalanisme, en lo qual se proclamaven los principis de des-centralització que algú ha volia fer creure que eren nosaltres que sosteniam los cartlls quan cridavan en castella *¡Vivan los fueros de Catalunya!*; hem trobat, dihem, que lo que demana l' manifest «EN DIALECTO CATALAN» son «EOLLE-

REUS, DISSAPTE 3 D ABRIL DE 1897

LO SOMATENT

Suplement al núm. 3.232

Escrit per los ex-redactors de LA RENAIXENSA

Redacció: Reus, plassa de la Constitució. Sucursal de la Administració: Xuclá, 13, Barcelona

PREUS: Espanya, 2 pessetas al mes.-Antillas, 10 pessetas trimestre.-Extranjer, 12 id.-Un número, 10 céntims. Atrasat 15.

NOSTRE PROGRAMA

May lo catalanisme ha treballat a l'ombra pera arribar a la realització dels seus ideals. Defensor dels principis honrats que sustentan, ben clars y a la llum del sol los va exposar a la Reyna Regent d' Espanya en sa vinguda a Barcelona y ben clars y concretament los va donar al país en la Assemblea de Manresa de 1892.

Com allavors diguerem, entenem avuy que han de quedar a càrrec del poder central del Estat espanyol las relaciones internacionals, l' exercici de mar y terra, las relaciones económicas d' Espanya ab los demés països, la construcció d' obras públiques de caràcter general, la resolució de totes las cuestiones y conflictes inter-regionals y la formació del pressupost anyal de gastos, al que deurán contribuir las regions a proporció de sa riquesa; tot ab la organizació corresponent y adequada.

Pero entenem que correspon al Poder regional lo régimen intern de Catalunya, y que ha de constituirse aquesta mantenint lo temperament expansiu de sa legislació y segons sas necessitats y bon modo de ser.

En consecuencia, volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que a Catalunya desempeyin càrrecs públics: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutjes y magistrats, y que dintre de Catalunya s' fallin en última instancia ls plets y causas: volém ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions e impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsova prestí servey tant sols dintre de Catalunya.

Aquest es nostre catalanisme dintre d' Espanya; aquest es lo nostre regionalisme dins de Catalunya. Això es lo que volém; per això aném; a n' això arribarem a no trigar gayre.

(Del Manifest de la «Unió Catalanista» del dia 6 de Mars de 1897.)

Sant del dia: Sant Benet de Palermo, confessor.
Sant de demà: Sant Isidoro, arquebisbe de Sevilla y doctor.

Lo millor dels anissets

ANISSETIA GUERNICA

Fabricat per C. FUMAÑA Y C.ª - REUS

Demanarlo en tots los bons cafés, confiterias y botillerias.

9 SUPLEMENT DE «LO SOMATENT»

els. Qual declaració de *El Correo Español* deu posarse com una nota aclaratoria a l' *Acta política* redactada pel marquès de Cerralbo.

Ara ja pots comprendre, lector, quina es la ensenyansa profetosa que hem dit de la lectura dels periodichs de Madrid, als quals de tan mala manera ha somogut la campanya de quatre botigs de qui ningú fa cas y que, com dema *El Nacional*, «deben ser conentidos en su infame tarea por la justicia». Lo separatisme no existix, pero sembla que als de Madrid los sab greu que no existesca y fan tot lo possible per infamarlo.

(De *La Ven del Montserrat*.)

M. R.

Senyors:

L'esperit del modern progrés, l'incansable explorador de las nebulosidades de la vida, inhubel en totes las manifestacions de la activitat individual, emmollant lo tot a las veritats per ell descobertes. Lo teatro, malgrat a tots aquells que encara no comprenen tota la importancia social que té, també s' common al impulsu regenerator de las ideas noves, y com altre temple boni s' adora y s' canta l' ideal d' humanitar, deserta l' cor del poble, ensenyant l' camí més curt y planer pera arribar al triomf dels seus desitjos, d' amor y llibertat.

Oh, si! Es una veritat irrefutable la influencia que exerceix en l'esperit dels homes la plasticitat de las cosas. La encarnació d' un símbol por més que tot los axiomas filosòfichs; com por més en l' instant lo que l' impressió dels ulls que pel cervell. Un cuadro, per ben descrit que sigui, la impressió que arribi a produhirnos, no serà may tant intensa com si la rebém del natural. Per això lo poeta, que en certs moments s' acosta tant a la justícia expresiva de la realitat, lo poeta esencích. Tots los incidents, tots los ecetes d' una obra teatral ben treballada, al fi del poeta es tan elevat que respongui a un ideal de regeneratora trascendent, per arxivir que sigui, si aquest satísfa una necessitat de la vida, si veritablement encloa un problema de moral nova, ó de desferroca dels profanats é indigens de la idolatria humana, ó de desferroca dels falsos convenciments i las preocupacions superstitiosas que traven lo curs del progrés internacional y las preocupacions superstitiosas que traven lo curs del progrés internacional.

La pochs dies aparegué l' manifest cartí, en lo qual se tractava ja directament d' regionalisme. Ab lo respecte degut a un partit que al menos està com a forma ab nosaltres en fer base de tota acció la unitat religiosa, donarem a conveir lo parlar en que s' feya alusió al dit regionalisme, deixant que per de moment propici per dirhi quina n' haviam format nosaltres. Ara, naturalment, nos ha intriga saber com ho entenien en la *práctica* això del regionalisme. Els directores del partit, per lo que nos pogues servir per després lo saberho. La ocasió era que ni feia aposta. Y hem mirat *El Correo Español*, periodich oficial del carlisme, y hem trobat que, al parlar del manifest escampat de la Unió Catalana, que es sense disputa l' document més ben pensat y més ben parlat que ha sortit del catalanisme, en lo qual se proclamaven los principis de des-centralització que algú ha volia fer creure que eren nosaltres que sosteniam los cartlls quan cridavan en castella *¡Vivan los fueros de Catalunya!*; hem trobat, dihem, que lo que demana l' manifest «EN DIALECTO CATALAN» son «EOLLE-

SUPLEMENT DE «LO SOMATENT»

La Canea, 31 de Mars.—Ha tingut lloch un fort combat a Spinalonga; obligant los insurrectes a que se retirassin los turchs. Los insurrectes s' han apoderat d' un barco turch que duya municions.

Cettigne, 31 de Mars.—Comunican de Scutari, de Albania, que tots los magatzems estan tancats. Lo vall ha cridat las tropas a las armas. Se senyala una gran agitació, pero cap desordre.

Telegrafian de Larissa que l' príncip hereni, després d' haver revistat las tropas, ha visitat totas las avansadas. Se preparan graves acontecimientos.

Larissa, 31 de Mars.—Al pendre la direcció de las tropas de la frontera, lo príncip real ha publicat la següent ordre:

Sa Magestat ha tingut a be encarregar-me del comandament del exercit de Tessalia.

Al pendre possessió de mon càrrech, en la hora crítica que pesa demunt de la patria, tinc la convicció de que compliré vostre deber, de que permanceixeré fidels a vostre jurament y de que demostrareu tenir paciència y termesa a fi de vencer totes las dificultats.

Obehint las lleys y a vosostres quietes, probaré que tenni la disciplina que fa falta y a la forsa y a la grandesa dels exercits.

Londres, 31 de Mars.—Comunican de Atenas al *Times* que l' comité central cretench d' Atenas s' ha dirigit a la Reyna Victoria, a Mr. Félix Faure y als emperadors d' Austria, Alemanya y de Russia.

Los cretenchs se queixan de que ls comandants dels barcos de guerra que salvan a n' ells y a sas familias disposin are l' bombeig dels cristians, presenciant los saqueigs de sas casas y obliguin a 300.000 cretenchs a acceptar una constitució que ls exposarà a mals encare pitjors que ls que fins ara han hagut de sofrir.

Atenas, 31 de Mars.—Sembla que la situació diplomática no està tant tivant; Corre aquí l' rumor de que las potencias renuncian provisoriament a bloquejar lo Piren y buscan una solució conciliadora. Se preté que las potencias necessitarián 30.000 homes pera dominar per las armas als cretenchs.

S' assegura que l' govern grec disposa de recursos suficients pera proceder a la movilizació general y pera mantenir las escuadras y ls exercits en pen de guerra durant molts mesos.

Atenas, 31 de Mars.—Un telegrama de Retimo, ab fetxa del matí d' avuy, anuncia que l' cónsul de Russia ha anat a Atsipopolos pera comunicar la proclamada dels almiralls y pera invitar als insurrectes a que deposin las armas.

Los insurrectes han declarat que rebutjan tota solució que no sia la anexió a Grecia.

Constantinopla, 31 de Mars.—Los embaixadors han fet fixar la atenció de la Porta en la falta de disciplina de las tropas turchs de La Canea.

Londres, 31 de Mars.—Los darrers incidents que han ocorregut a Creta han motivat un cambi de comunicacions entre las grans potencias, y sembla que ha resultat d' això lo convenir en que l' bloqueig parcial del litoral grec, que ja s' havia acordat en principi, se porti a la práctica molt aviat.

Atenas, 31 de Mars.—Segons un telegrama de La Canea, los mussulmans que entregaren sas armas a Kandamo tornan a lluytar contra ls insurrectes, ab tot y la promesa de no ferho.

La obra artística, en todas las cosas manifestaciones, es lo moral... La obra artística, en todas las cosas manifestaciones, es lo moral... La obra artística, en todas las cosas manifestaciones, es lo moral...

La obra artística, en todas las cosas manifestaciones, es lo moral... La obra artística, en todas las cosas manifestaciones, es lo moral... La obra artística, en todas las cosas manifestaciones, es lo moral...

SECCIÓ POLÍTICA

Estém dihent que 'l regionalisme s' está obriat pas ràpidament per tota Espanya y 'ls fets venen cada dia á comprobarho. Avuy qui parla es Las Provincias de Valencia, diari d' ideas conservadoras que compta mo:ts anys de vida, que representa la gent més reposada d' aquell antich regne; y que, com se veu, s' ha escapat també de las mans agavelladoras del senyor Cánovas, en qual partit avans militava. Véigis lo qué diu sobre un assumpto que entra de plé em lo regionalisme:

«Mientras el gobierno se preocupa—más de lo justo en mi concepto—del movimiento catalanista, la Academia Española ha tratado tambien, dentro de su esfera del idioma, de la cuestion regionalista, apasionando los ánimos de los inmortales hasta un punto á que pocas veces se llega en la docta corporacion.»

El premio Piquer es el que ha dado lugar á esa discordia. Dispuso en su testamento este Mecenas de las letras, que se diese anualmente un premio de 2.000 pesetas al autor español de la mejor obra dramática, á juicio de la Academia. Entendían muchos académicos que, no designándose la lengua en que la obra ha de estar escrita, podían entrar en concurso los dramas ó comedias catalanes, valencianos ó gallegos, lo mismo que los castellanos, y ateniéndose al rigor de la disposición testamentaria, una obra escrita en francés, ó en chino, por un autor español. Los anti-regionalistas se han opuesto á ello, sosteniendo que solo pueden ser premiadas producciones dramáticas escritas en castellano, porque este es el idioma oficial. La discusión fué reñidísima, agriándose bastante, y teniendo que llegar á votación, cosa que rara vez sucede en la Academia. Por dos votos ganaron los unitaristas, contra los regionalistas. Los principales paladines de aquella intransigencia fueron Nuñez de Arce y Castelar. Estos señores son muy liberales, pero no quieren dejarnos á los demás españoles ni la libertad del idioma.

Contrasta esta resolución con lo que hizo la Academia en 1888 cuando concedió un premio análogo al popular dramaturgo catalán Federico Soler. Verdad es que entonces tenía que ir la corte á Barcelona, y se trataba de halagar á los mismos catalanistas contra los cuales se han desatado ahora las iras del gobierno y de otros hombres políticos á quienes asusta el fantasma del separatismo.

Y ara que se 'ns diga si podém desitjar que 'l moviment regionalista espanyol vegi més depressa. Ja no son solzament las provincias totas de la nació las que van fent aquest camí nostre, sino que fins á Madrid, á las barbas mateixas del senyor Cánovas que personifica 'l unitarisme de pedra, á la mateixa Academia espanyola, s' hi ha ficat de revolada la nostra idea, apassionant los ánimos y donant lloch, segons Las Provincias, á una tremenda batussa de sabiassos dividits en regionalistas y unitaristas. No va ser la victoria pera 'ls nostros... correlligionaris: que hi fa? Allí dintre s' hi ha ficat la bruixa y la victoria moral ja la hem traguda. Uns quants anys enera hauriam conseguit una insignificant minoria y ara per un vot més á favor nostre hauria quedat la votació empatada. Per Las Provincias sabem que s' van distingir per la seva rabiosa intransigencia 'ls senyors Nuñez de Arce y Castelar. Per l' amor de Déu que no cam-

gueras, á més de ser un catalá dels que parlan castellá fins per anar per casa, no arribá á ministre per ser catalá, sino per ser amich de Romero Robledo. Donchs, com deya, 'l tiberi que s' prepara ab motiu del augment del impost de consums es probable que perjudiqui á Navarro Reverter, perque li dongul ocasió per caure be del lloch que ocupa. La cartera d' Hisenda ara ó més tart ha d' anar á mans del senyor Mochales, parent del senyor Elduayen, y lo millor seria per lo mateix senyor Navarro Reverter que s' mostrés no conforme ab lo que Cánovas pot tranzigir ab las comissions que vinguin á Madrid, y sortís del Ministeri ab cert llubiment y no com ho haurá de fer més tart per causa d' intrigas dels canovins descontentos. Aixís se diu aquesta tarde, y aixís s' apunta á més en La Correspondencia d' aquest matí, de modo que alló de la crisi parcial que semblava haverse ja deixat corre, reapareix de nou y 'ls romeristas y pidallins que no están ben colocats ó no ho están encara ni be ni mal, respíran y més que may diuen que encara hi ha pátria.

No s' parla avuy de noticias interessants de las duas guerras. Del general Polavieja tenim que considerantlo victoriós y en actitud de ferse amo d' Espanya, legalment s' entén, ja no sols se 'l disputan los liberals y demócratas que buscan un dictador, ja no sols los silvillistas que están á la que salta, si no que també 'ls carlins, y lo més curiós del cas, també 'ls integristas que acapdilla 'l senyor Nocedal. Aquest llustre en lo seu periódich El Siglo Futuro obra una subscripció per costejar una espasa d' honor pel general Polavieja. Ningú esperava que 'l senyor Nocedal se fiqués en tals endròminas políticas, pero deu ésser molt convenient quan se resol á donar aquest pas.

També se sab que l' arquebisbe de Manila s' disposa á vindre á Espanya á fi de defensar los intereses de las Ordres religiosas de Filipinas que ab la nova política que sembla vol fer Cánovas, considera formalment amenassats.

De Cuba hi ha lo de sempre, y de Puerto Rico se sab que realment la insurrecció ha estat ofegada y no s' creu que suri de nou.—X.

EXTRANGER

CRETA.—La Canea, 31 de Mars. — Continúan las hostilitats pels voltants de Candia y de Retimo, abont los Insurrectes han sigut invitats á anar á parlamentar pel cónsul rus.

Després de posarse d' acort ab lo governador de Retimo, los Insurrectes se dirigian cap á aquell punt, quan pel camí las tropas turcas feren foch contra ells. Suposant que s' havia tractat de ferlos caure en un parany declararen que d' are endavant no acceptarán altra solució que la unió ab la Grecia.

Aquest incident ha produhit molta irritació entre 'ls cretencs y aumenta las dificultats pera calmarlos.

Durant la passada nit s' han disparat algunas canonadas contra 'l blockhaus de Butunaria. A la població s' han fet retirar los centinellas turchs.

Constantinopla, 31 de Mars. — Un vladé ordena la distribució de fusells Matser als cinch primers cossos del éxerci.

La Canea, 31 de Mars.—Ahr á la tarde 'ls grechs atacaren lo fort de Izzeddin que domina la entrada de la badia de la Sude. Los acorassats Internacionals han canongejat als cretencs pera sostenir lo fort que ocupan los turchs ab dotze canons y una ametralladora.

FERRO DE LERAS
BOHSA de SANCHO
 A Paris, 8, rue Vivienne
 y a totas las farmacias

Elixir digestiu de Pepsina
 DE GRIMAULT Y Cia.
 A Paris, 8, rue Vivienne
 y a totas las farmacias

Zarzaparrilla del Dr. Ayer
 Y cansancio
 Mujeres presa de debilidad

La Zarzaparrilla
SANGRE PURA
 del Dr. Ayer
 Hace Sangre Pura,
 Fortalece los Nervios,
 Despierta el Apetito,
 Quita aquel Conocido Cansancio

ANUNCIS PARTICULARS

Suplement de «Lo Somatent»
 que batagar al fons de la seva ànima i desij de rescoltar l' amor per la nostra terra, va oferir al món y a art los primers fruits del seu producte ingeni. En paròles y en obras exclusivament satiricas, totas ellas d' una inspiració eminentment popular, frescas y ramosas, vulgars al s' vol, pero d' una vulgaritat encarnadora, d' una vulgaritat que en aquella época sintetizava lo caracter burlesc y motera del nostre poble, lo gran Soler logrà atraure la atenció d' un públich que preocupat en enriquitse, desconhava de tots los estorsos intelc-

14 SUPLEMENT DE «LO SOMATENT»
 seus cárrechs y procedintse després a la lectura de cada un d' aquets acorts pera la seva ratificació.
 Acte seguit lo senyor Sard va pronunciar un discurs, contestantli l' senyor Governador civil, y s' va aixecar la sessió a las cinch de la tarde.
 — Ab lo títul de Patria ha publicat un número extraordinari corresponent al primer d' Abril, l' acreditat periódich *La Atlántida*, en quin s' hi publican escullits treballs dels millors de nostres escriptors, lo missatge al Rey dels Hellen y l' manifest Al Poble Catalá, de la Unió Catalanista.

CORRESPONDENCIA

MADRID 1 d' Abril.
 Tenim demunt la taula una cuestión nova, la del augment del impost de consums a que ahir vaig referirme. Lo Govern se proposa traure set millions més de pessetas per aquest rengló, mentrestant prepara ls projectes de llei que han de donar nous augments en tots ó casi tots los tributs que avuy se pagan a Espanya. Per ara y per no alarmar, com se sol dir la massa, l' augment del impost de consums se concreta a vintissis de las cuarentanou poblacions que son capitals de provincia, es probable ó segur que més tart la medida s' estengui a tots los demés pobles d' Espanya grans y petits. Se comprén que tal fassi, preparantse per la liquidació dels gastos de las duas guerras, ja que aquí no hi ha que pensar en suprimir gastos supérfluos ó inútils aplicant lo que per ells hi ha senyalat a las novas necessitats per causa de las nostras desgracias creadas.
 Com es de suposar, en totas las poblacions amenassadas del augment en lo cupo de consums s' alsan crits de congoixa. Si ab gran treball y pena pagan lo que avuy tenen senyalat, com se van a arreglar ara per pagar l' augment que l' Govern las imposa? Han comensat las visitas dels diputats y senadors al ministre d' Hisenda y crech que també al senyor Cánovas. Obriren ahir la marxa ls representants de Canarias, y demá ho farán los de las provincias de Madrid, Zaragoza, Barcelona, Valencia; los Ajuntaments d' aquestas tres darreras capitals envían aquí comissions, y s' assegura que si l' ministre no tranzigeix d' una manera rasonable, los Ajuntaments de que s' tracta presentarán en ple la dimissió, ab lo qual no sería fluix lo xafech que demunt del Govern cauria.
 D' esperar es que hi hagi arreglo. Lo pitjor del cas amenaça al ministre d' Hisenda senyor Navarro Reverter. Los periódichs de Valencia ja l' posen com a nou; als valencians no ls cap al cap que un ministre fill d' aquella terra no li tingui la consideració deguda: héus aquí per ahont los valencians també ns resultan regionalistas. Y no parlem dels aragonesos: aquets passen encara menos per lo tranzit de que sent lo ministre d' Ultramar fill de Zaragoza hagin de pagar més de lo que pagan per consums. Dels andalusos no cal parlarne: aquets tenen com se sol dir no ja l' pare alcalde, hi tenen tota la parentela. Los únichs desvalguts, los verdaders borts en materia d' influencias en la vila y cort serán los catalans. No tenen en la actual situació política ni un ministre ni sisquiera un mal Director general. En classe de ministres ni en la actual ni en las passadas desde la Restauració ha tingut Catalunya representació en lo Govern: tal se pot dir perquè, si be ha estat ministre l' senyor Bosch y Fuste-

6 SUPLEMENT DE «LO SOMATENT»
 feccionarios. Pasarnos al mateix terreny de la gent llançana y política, ternos vintre entre *toreros y guitarreros*, aixó may. Cada hu a casa seva y Deu en la de tots. Los catalans hi som per quicom més digne en lo mapa de la uniformada Espanya. Y no es fatuat, es lo convenciment que ns donan las alabanzas de fora y la comparació continuada. En cambi ns enorgullim la semblanzas de fora y la comparació continuada. En cambi ns enorgullim la condicions que l' caracterizan.
 La actitud respectuosa y las simpatiosas de la premsa catalana envers nosaltres devant de la arbitrariedad de que ha sigut víctima l' regionalisme catalán, més digne de consideració que cap altre sistema polítich: la unanimitat ab que la generació que s' forma en los Instituts y Universitat essent una legitima y fundada esperansa pera un demá esperensador, acull la protesta y se ferma a la llum del dia, ayudadora de la causa de Catalunya; la adhesió del partit federal y ls atachchs del caril, la simpatía dels fueristas y dels demés regionalistas españoles fan enrevare un demá rialler, malgrat las persecuciones subsegüents sempre al esclat de las novas y redempcionas ideas.
 No es lluny l' jorn del destiat triomf perquè l' país entra de pie en nos-tres rengles. Que ls partits ho reixassan? Ja hi comptavam ab sa oposició naturalissima.
 Massa que vindran quan será hora! Y com que saben que no ls volém canja a somament encara que ningú s' mogui.
 Quan los bons, honrats y veras partits de totas las regions creguin arribada la hora de brandarhi pera netejar cada hu lo camp de sa regió de tanta brosa y podridura a fi de lograr un totu la regeneració total y parcial del Estat, nas planes de la terra baixa, arrebaasant los entrebanchs que al pas sen troba.

7 SUPLEMENT DE «LO SOMATENT»
 J. Soler y Pales.
 No s' podia pagar ab diners, com sol dir la gent, la propaganda que de las ideas catalanistas ha fet la premsa mallonesa. Poch nos pensavam nosaltres quan ab tot lo convenciment y a tota satisfacció consentim en subscriure l' *Missatge* que al Rey de Grecia enlancha més als castellans y periódichs catalans que aquest document havia de fer enlancha més als castellans que als catalans. No en va dibuen los de *allende el Ebro* que en la *sangre española hay mezclada mucha sangre árabe*. Y la sanch may se torna aygua. Y la *cabra siempre tira al monte*. Si no los perque imposas algunas obligaciones de mal cumplir, com, per exemple, l' absenteisme de mejar *jamon en dulce*, tal vegada temps a venir la lley de Mahoma tornaria a implantarse a Madrid, restablerta per alguns d' costors Greniers de mahometisme bon xich més autentic, obrint mosques al comerai de la botiga protestant que tant dona que dir anys entera. Indupiablement deu haver inthubit aqueta sanch musulmica en los fetoges *desahogos* de la perfolidat mallonesa que han demanat pels pobres catalanistas la cadena, lo prestil, las mordassas, lo destierro y potser haurian també demanat la fuerza, com en los temps d' en Bach de Roda, si no l' haguessen suprimida ls liberals, que no per aqueta supressió dexaren d' enlanchar al altre bari, quan cregeren que ls convenia, per medi de fusellaments, als que no s' avenjan ab llurs ideas.

3 SUPLEMENT DE «LO SOMATENT»
 bihin may d' opinió aquestos académichs! Que siguin sempre ben contraris nostrés; ja que ns fan més be ells discurssejant contra la llengua de Catalunya que no pas nosaltres mateixos defensantla.
 Perque venen a ser un camp d' experimentació pera l' catalanisme: una especie de conills porquins en que s' hi enseja la vacuna.

¡Viva la libertad! ¡Vivaaaa!
 ¡Viva el gobierno liberal de don Antonio Cánovas del Castillo! ¡Vivaaaa!
 Comensém per donar aquets dos vivas porque son las cosas que tenim més mortas. La llibertat perquè d' aixó ja no se n' canta gall ni gallina pera las personas decents. Al governa d' en Cánovas, porque aixó ja no es govern, ni liberal, ni Cánovas, ni res.
 A Barcelona a horas d' are ho agafan tot.
 Dias enrera agafarén a *La Renaixensa* per haver dit al pá, pá y al ví, ví.
 Fa poch dias *La Epoca* denunciá *La Doctrina catalanista* precisament per dos ó tres textos. No dirian de qui? Del P. Mariana, del mateix clássich historiador P. Mariana.
 Ahir se deya si s' denunciavan unas taules de equivalencia de metros a pams; porque aixó dels pams es catalá.
 Se diu que també s' denunciarán unas taules de logaritmes; porque ls logaritmes son números y ls números poden ser catalans.
 Me sembla veure la policia com va cercant aquest *Sr. Mariana, sin domicilio ni modo de vivir conocido*.
 Contan que l' famós escriptor catalá, en Robert Robert, se topá a Madrid ab una mena de Cánovas que li suprimí un número d' un diari per un article que devia atacar a que sé jo.
 L' endemá sortia l' diari publicant un article anónim ab un lleterero gros, pera que l' sapigués llegir lo Pons Pilat, de Madrid, que deya:
 Que me supriman este
 Y l' Governador efectivament, l' endemá privava de sortir al diari d' aquell dia.
 L' article era de don Mariano José de Lara.
 L' endemá en Robert publicava la següent gacetilla:
 «Ayer un borrico atropelló en la calle (la de la redacción) a D. Mariano José de Lara.»
La Epoca la ha feta més grossa; ha ensopegat més fort, que si en Cánovas se n' adona fins ha de fer péndrehi part als inmortalis de la propia Academia; ha ensopegat ab lo P. Mariana.
 De resultas se retirá de la pública circulació la seva historia y s' prohibeix la venda de la colecció de clássichs d' en Rivadeneyra.
 Ab quina mansuetud ho dibuen:
 Es preciso que el país se convenza de la necesidad de desarrollar los impuestos.
 Desentollat, diu. Més valdria que parlessin clar, que diguessin, després d' escaldar toca plomar.

LA GRAN CAMPANYA
SUPPLEMENT DE «LO SOMATENY»

Quatre dies havem passat tant agitats sempre que agradosos. Ha semblat un somni. Abilitat recordant molts de la existència del catalanisme, y de sobre, gracies a la *Basla* de la *Hueria*, sobressortint aquell entre las veras cuestiones d'actualitat y d'importancia que afectan a la nostra desgraciada Espanya. Durant aquells temps revolts, y consti que tuch per revolucios als que desde las omipotencias suscitaren lo conflict, han succehit, com s'ha vist, cosas molt grosses pertocant al catalanisme, merce a las investigacions de certes periodistas que lo mateix treuhen sech en benefici de sa butxaca de las guerres assoladoras del pais, que hipocritament s'arrosan al sortitrosol y tret per la culata y dins alabon lo que poch avans combatien quan aixis convé a sos intereses.

S'acaba la greca, haiten los apats y caygueren dos periodicos, dignes portanicens del catalanisme *espanyol*: y aqueixa paraula la sub-raillo porque es un pleonasm, mes un pleonasm que caldrá usar d'aquí endevant. Pera fer en mudir als aludits companys se valgué l'Govern d'una ley establida para suportar al anarquisme. Si n'hem de portar la pena posar las barbas a remu-lar tots los periodicos d'oposicio al Govern. Ab la mateixa arma y per qual-sevol prectix hi posaran una mordassa. Y visca la llibertat, la igualtat, la justicia y... en Bernat Xixola, com cridavan los teissos progressistas que lluy-tavan a las barricadas para proporcionar a sos descendents la gran llibertat de que distribuim los de la época de las completas conquistas castelanas. Aja es gran y en Castiel lo seu proteja.

Y encare volian los diaris madrilenys que tant han descubert sas injerions al motecarros ab tots los modos castelans de bojos, aspararissas, pedris, patris, genitris, criminals, etc., etc., que las periodicos de Barcelona fessin cor a sos intruissos y rabolissos? Aquellos, ans que res, son catalans, fora d'algunes excepcions prou conegudas, y per lo tant, tenen l'honor aquell es-terio de democratisch que no permetta en los millors temps de Catalunya la exis-tencia de rasses ni classes absorbents y dominadores; possiblet, aquell instint liberal que feu al nostre poble l més noble y dignificat y quinas, instintions d'expansio y rigorosament just alhora. Al revés, donchs, de lo que esperavem los gossos totes de Madrid, no han respost per aquí a sos crits enrogallats: aquí no ha l'adretat ningú, per la senzilla raho de que no hi ha gossos.

Y encare volian entrar al catalanisme, amordassant als dos consubris periodicos. Que n'van d'errats. Encare n'quedan d'altres a Barcelona y un a cada ciutat y vila de Catalunya. Encare existien a dozzenas las asociaciones de covardos de la idea. Encare vivim, gratia a Deu, los milis que professam ans que a la patria gran y pobre un amor pur, ferm, entranyable, sempre creixent, may minuant, a la patria natural.

Merces hi hagi catalans, vira la nostra Catalunya, y sera la hermosa terra de caracters d'instintus que la fan tant respectable, catalans ans que res més es-terio de sempre. Per la habilitat de la regio ennobida per una brillant historia y las virtuts e intelligencia de sos naturals.

X volian nivellarla ab la gran colla avassalladora! Serian més franchs si confessaven que l' seu objectiu es ferne un no res pera després soterrarla. Que no nivellin ab qui valga més que nosaltres. Per aixó anem, per avançar y per-

4 SUPPLEMENT DE «LO SOMATENY»

Encara que cada dia 'ns ho esbullin, més ab las amoretes que 'ns tiran los diaris castellans, los governs de Madrid volen de totas passadas de los pueblos de la peninsula. Ara si que tenim cor de que s' farà alguna cosa en aquest senit, tenim cor de véurela de prop a tota la Espanya, no quedarà cap provincia que no envihi a Catalunya pobles sencers ab rector, vicari y escolá d' un. Lo caus de Sant Martí de Provensals los han engolhit.

Alló que dihen de nosaltres que volém consols per tot arreu, los castellans ho farán aquí, no hi aurá cap recó de la seva terra que no envihi la embaixada de la fam. Ja se n' cuidarán los cobradores, los investigadores, los agents executius d'anarlos escombrant, de mica en mica, de las polsosas planas del centre. Tots farán cap a la voreta de la mar.

D' esquirols n' hi haurá aixamés para las rodas de tota mena de gabias: a meytat de preu ó menos se farán totas las feynes que no fan barrinar gayre.

Los cuartos serán més malcarats que avans. Las pessigadas legals que las novas Cortis han de votar posarán de malhumor al capital y no hi valdrá lo tacto de cap primera autoridad de la provincia para hermanar los intereses de aquel y del trabajo; la gana no s' estén de rabons.

En los laboratoris tot fent probaturas ab cossos de combinació inestable al-gun cop hi ha explosions.

Deu fassi que en aquest gran laboratorio de las leyes patrias tot fent probaturas para desarrollar los impuestos no ls petin novas combinacions d'anarquisme.

D' aixó no hi ha cap garantía de que no succeheixi porque tant pot succehin ab garantías com sense.

Ab perdó de la llengua castellana hem de dirho: hi ha un metje rus que ha inventat un idioma para que tots los homes s' entenguin. L' inventor se diu Zamenhof y l' idioma l' Esperantó. Aquest senyor metje es partidari de no matar res en aquest mon; y a tal fi conserva en lo seu diccionari totas las paraulas que actualment están en us en totas las llenguas. Com se comprendrá, aquest nou idioma será l' més rich de tots y l' més fácil d' aprendre.

Lo que no sabem ara es qué hi dirá l' senyor Cánovas desde la Academia Espanyola; porque no sé si ho saben que l' senyor Cánovas está en tot y ho sab tot y ho omple tot y ho proveheix tot. Nosaltres d' ell, aconsellariam ó manaríam als espanyols, que es lo mateix, que ara que no tenen feyna ni cap mal de cap, que s' dediquin a estudiar aquest... Esperantó. Lo seu autor diu que, es beatio, s' tindrà la manera de que tots los homes s' entenguin; y qui sab si ab l' Esperantó a la má tots los espanyols s' entendrian, inclús nosaltres ab lo senyor Cánovas, que es tot lo que s' pot dir.

Més tenim por que l' Consell de ministros declari enemiga aquesta llengua de la que per privilegi exclusiu (com lo yute) explota la Academia Espanyola y que para ofendrela y ferla patir se declari al Esperantó di-lecte del castellá, com al vasco y al catalá, enviantne al metje rus al mateix destierro ignominios en que hi tenen a Aussias March, a Ramon Llull y a Muntaner, enemigos recalcitrantes de la lengua española; y por lo tanto, enemigos feroces de la patria.

NOTICIAS

La Harina lacteada Nestlé es el alimento más generalizado y más apreciado para los niños y los enfermos. Es el alimento más generalizado y más apreciado para los niños y los enfermos.

Desde hace más de 25 años por las PRIMERAS AUTORIDADES MÉDICAS de TODOS LOS PAÍSES. Es el alimento más generalizado y más apreciado para los niños y los enfermos.

15 diplomas HARINA LACTEADA NESTLÉ 18 medallas de honor

La Harina lacteada Nestlé contiene la mejor leche de los Alpes Suizos. es de muy fácil digestión.

La Harina lacteada Nestlé evita los vómitos y diarreas.

La Harina lacteada Nestlé facilita el destete y la dentición.

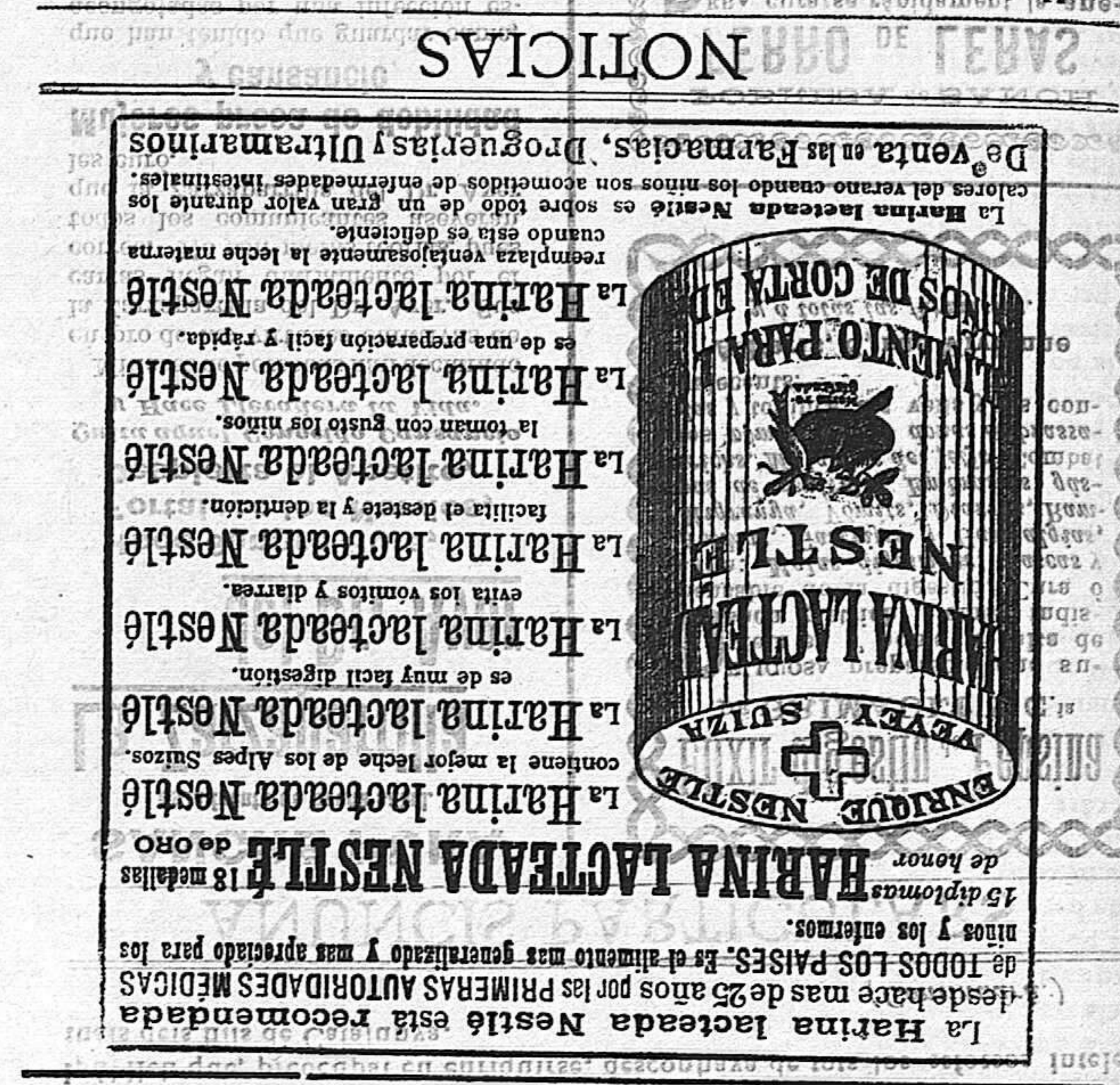
La Harina lacteada Nestlé la toman con gusto los niños.

La Harina lacteada Nestlé es de una preparación fácil y rápida.

La Harina lacteada Nestlé reemplaza ventajosamente la leche materna cuando esta es débil.

La Harina lacteada Nestlé es sobre todo de un gran valor durante los colores del verano cuando los niños son acometidos de enfermedades intestinales.

De venta en las Farmacias, Droguerías y Ultramarinos

TERRENOS

para vender, a los precios y en los términos de los planos de los terrenos de Sant Martí de Provensals, propios para fabricas, talleres y otras construcciones.

Donar a raho J. Riera, de 1 a 2, en lo carrer del Clot, núm. 81. del mateix poble. Teléfono 1.798.

4 SUPPLEMENT DE «LO SOMATENY»

En las columnas s' hi han guarrit dos grupos de bambús y letanias que produheixen molt bon efecte, y en la testera s' hi veu també entre plantas, lo busto del celebrat pintor Llovera, fet per l' escultor Atché qui ha donat ab el nova prova de son talent. Presideix la Exposició lo conegut cuadro *El baile de candil* y s' hi comptan en gran número ls bocetos, acuarelas, dibuixos, carbons y sanguinas que ha deixat en Llovera.

Molt numerosa es la concurrencia que hi assisteix y desde diumenge podrá visitarse sense targeta. En altre número n' parlarem degudament.

—Llista de las composicions rebudas en la Secretaria del Consistori dels Jochs Florals de Barcelona:

Número 1. «Quadret» Lema: ... y vola al lluny mon ánima entristida (Angel Guimerá).—2. «Resignación». Esi lo antma triste non son sola ché tutte queste à simil pena stanno per simil colpa (Dante, Inferno. Canto sexto).—3. «L' aucl aimat». Moun Dieu dalsas me toum aucl.—4. «La Creació». In principio creavit Deus coelum et terram (Gén. c. 1. v. 1).—5. «La Caritat». L' home per la caritat uneix ab Deu.—6. «Un angel més». 20 Novembre 1811.—7. «L' últim sospir». Amor etern.—8. «Las fadas del Gorch Negre». Montseny.—9. «Es-men». Et bis scpe in idem.—10. «A montanyas». Lo Pirinen es una teulada que abriga duas niadas, Catalunya y Rosselló.—11. «Baladeta». ¡L' hivern ja es mort... Hossanna!—12. «Cor fidel». Ben fet!—13. «Festa Major». Patria, fides, amor.—14. «Pobresa». Quadret.—15. «Les Morraixes». Costum sempolena.—16. «Faula». Pau y avinensa.—17. «La festa major». ¡Qui l' ha vista y qui la veu!—18. «6 de Juny de 1808». ¡Qui ho havia de dir!—19. «Montserrat». Aplech regional y seguit.—20. «Follia d' amor». Poemet macabra.—21. «Idilio». De la realitat.—22. «Cuentos». Lema: Dia que antany...—23. «La poesia catalana». ¡Patria!—24. «Desperta ferro». Firán.—25. «Lourdes». Adorabimus in toto, ubi steterunt pedes ejus (Psalm. 131. v. 7).—26. «Lo mes de Maig». Tot per ella.—27. «Cançons de Bethlem». Anemhi tots.—28. «La flor de l' auba». Natura.—29. «Lo mantell real». No hay plazo que no se cumpla ni deuda que no se pague.—30. «Amor filial». Quien olvida... la santa madre que nos dió su pecho (Villamartin).—31. «Catalunya». ¡Desperta!—32. «Cantó de l' águila». Patria!—33. «Lo soldat y la germana de la caritat». Héroes.—34. «Ángelus». Ave María.—35. «La primera soldada». Duas cartas.—36. «L' inútil». La patria madrastra.

—Demá diumenge, a las 4 de la tarde, en las Conferencias de Sant Lluís Gonzaga de la Mare de Deu de Bethlem de Barcelona, lo soci don Fidel Quera desenrollará en nostra parla catalana lo següent tema: «Lo treball a Espanya desde l' primers pobladors fins lo sigle actual.» L' acte será públich.

—Baix la presidencia del senyor Governador civil lo dijons a la tarde va celebrar la Diputació provincial de Barcelona la primera sessió del segon período del corrent any económic.

Declarat obert aquest período y aprobada l' acta de la darrera sessió extraordinaria del anterior, s' acordá fixar en lo número de vuy las sessions que deurán tenir lloch, fixantse los dijars a la hora de costum para la celebració de las mateixas. Se va donar lectura a la memoria presentada per la Comissió Provincial relatiu los acorts que aquesta havia prés durant lo temps que no s' havian celebrat sessions, acordantse concedir un vot de gracias als individuos de la Comissió Provincial per lo bon desempeñu en lo cumpliment dels